

YG Tesislerinde

İşletme Sorumluluğu Uygulamaları

Elk. Elo. Müh. Ali Fuat Aydın
ali.fuat.aydin@emo.org.tr

30.10.2000 tarih ve 24246 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. maddesi tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde sorumlu elektrik mühendisi bulunmasını zorunlu kılmaktadır.

Yüksek gerilim tesisleri işletme sorumluluğu hizmetleri 20 yıla yakın bir süredir başta bölgemiz olmak üzere Türkiye'de uygulanmaktadır. Süreç içerisinde tespit edilen sorunlar ve gereksinimler dikkate alınarak hizmetin daha sağlıklı ve kalıcı olmasına yönelik düzenlemeler ve değişiklikler yapılmaktadır.

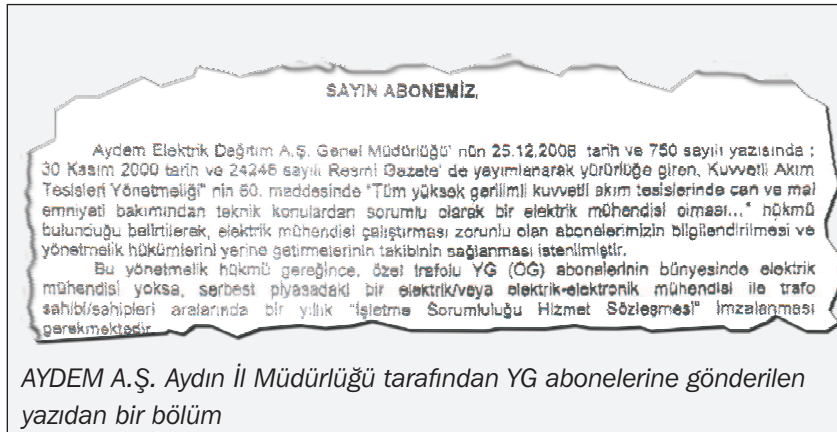
Bu çalışmaların sonucu olarak uygulamaların tipleştirilmesine ve hizmetin ölçülebilir değerlere ulaştırılması amacıyla 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrik Yüksek Gerilim Tesis-

leri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca; işletme sorumluluğu üstlenecek mühendislerin EMO tarafından verilen "Elektrik YG Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yetki Belgesi" ne sahip olmaları ve işletmelerde tam gün ve tam yıl esasına göre çalışmalarını gerekmektedir. Ancak işletmelerde yeterli ya da bu niteliklere sahip mühendisin bulunmaması durumunda işletme sorumluluğu hizmeti EMO tarafından verilen Elektrik Serbest Müşavir Mühendis (SMM) Belgesi ve İşletme Sorumluluğu Yetki Belgesine sahip mühendisler tarafından EMO onaylı sözleşme ile de üstlenilebilmektedir.

İşleme sorumluluğu hizmetlerin yaygınlaştırılması aşmasında bugünden farklı bir örgütlenme yapısında olan TEDAŞ birimleri ile değişik yazışma ve görüşmeler

yapılmış, bir çok ilde işletme sorumlusu bildirilmesinin zorunluluğu abonelere her yıl yazılarla anımsatılmış, uygulamaya bir çok organize sanayi bölgesi de katılmıştır. TEDAŞ Genel Müdürlüğü'nün 13.11.2002 tarih ve 3186 sayılı yazısında Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğe göre işletme sorumluluğunun yalnızca elektrik mühendisleri tarafından üstlenebileceğini, işletme sorumlusu ile yapılacak sözleşmenin her yıl işletmelerce aranması gerektiğini, aksi halde ortaya çıkabilecek can ve mal kayıplarının sorumluluğunun abonelere ait olacağını ve Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacağını belirtilmiştir.

Ancak kamu kurumlarındaki sık yönetim değişiklikleri ve müdahalelerden TEDAŞ da etkilenmiş, özellikle mühendis sorumlulukları ve EMO düzenlemeleri yeniden gözden geçirilmeye çalışılmıştır. Bunlardan biri de TEDAŞ Elektrik Piyasası İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı'nın 12.03.2004 tarih ve 599 sayılı yazısıdır. Bu yazıda elektrik kuvveti akım tesisleri açıkça güç, gerilim ve fonksiyon açısından bir istisnaya tabi tutulmasına karşın açık bir zorlama yorumla "yüksek gerilim altında elektriksel manevra ve yük yönetimi yapılmayan tesisler

(örneğin direk tipi transformatörlü abonelerin kuvvetli akım tesisleri) bu kapsamda düşünülmemiştir” denilerek bir anlamda yetki sınırları aşılarak yönetmelik değişikliği yapılmaya çalışılmıştır ki bu görüşün tarafımızdan hem teknik hem de yasal olarak kabulü olanaklı değildir. Yine bu yazıda bu hizmetin kamu ve özel şirketler bünyesinde nasıl çözüleceği mevcut EMO uygulamaları dikkate alınarak detaylandırılmıştır.

Şubemizin Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. İzmir İl Müdürlüğü'ne yazmış olduğu ve YG aboneleri tesislerde EMO tarafından verilen YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yetkilendirme Belgesine sahip işletme sorumlusu elektrik mühendisi bulundurulması zorunluluğuna ilişkin YG aboneleri firmaların bilgilendirilmesinin talep edildiği yazılara TEDAŞ Genel Müdürlüğü Elektrik Piyasası İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı'nın 11.07.2007 tarih ve 1496 sayılı yazısı dayanak gösterilerek Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği uygulamalarının gerçek ve tüzel kişiliklerce yerine getirilip getirilmediğinin takibi konusunda kurumlarının herhangi bir görev, sorumluluk ve yükümlülüğü olmadığından, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ile gerçek ve tüzel kişiler arasında yürütülen anlaşma, sözleşme, enerji müsaadesi vb. işlemlerin hiç birinde işletme sorumlusu aranmadığı yönünde yanıt verilmiştir.

Oysa Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ile gerçek ve tüzel kişiler arasında imzalanan Yüksek Gerilim Elektrik Enerjisi Satışına İlişkin Perakende Satış Sözleşmesi'nin 5-i maddesinde “Müşterinin özel trafolu olması halinde, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. maddesi hükmü ve buna ilişkin Şirketçe

çıkarılmış uygulama talimatları doğrultusunda sorumlu elektrik mühendisi ile işletme sorumluluğu hizmet sözleşmesi imzalar ve bu sözleşmeyi her yıl yenileyerek Şirkete ibraz eder. Aksi takdirde, müşterinin elektriği kesilir” hükmü yer almaktadır. Yine Enerji Müsaadesi ekinde yer alan yazının 4. maddesinde “Yürürlükteki Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'ne göre tesisinizde teknik konulardan sorumlu elektrik mühendisi bulunacaktır” ibaresi yer almaktadır.

Öte yandan Aydem Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün 25.12.2008 tarih ve 750 sayılı yazısı ile bağlı birimlerinden Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. maddesinde “Tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde can ve mal emniyeti bakımından teknik konulardan sorumlu olarak bir elektrik mühendisi olması...” hükmü bulunduğu belirtilerek ilgili abonelerin bilgilendirilmesi ve yönetmelik hükümlerini yerine getirmelerinin izlenmesi sağlanması istenmiştir.

Buna göre özel trafolu YG abonelerinin bünyesinde elektrik mühendisi yoksa serbest çalışan bir elektrik mühendisi ile trafo sahibi (veya sahipleri) arasında yıl sonuna kadar geçerli olmak üzere “YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Hizmet Sözleşmesi” imzalanması

gerektiğini belirten yazı Aydın ilinde ilgili abonelere gönderilmiştir.

Herhangi bir yasal bir yaptırım ve sorumlulukla karşı karşıya kalınmaması için taraflarca uygulamaların açıklanmaya çalışılan mevcut yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

Yukarıda sayılan nedenlerle Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş., elektrik yüksek gerilim tesislerinde, can ve mal güvenliğinin sağlanması, ekonomik kayıpların önlenmesi için gerekli işletme hizmetleri olarak tanımlanan işletme sorumluluğu hizmetleri ile bu hizmetlerin yürütülmesini üstlenen işletme sorumlusu elektrik mühendisinin, görev, yetki ve çalışma yöntemlerini düzenlemek amacı ile hazırlanan ve işletme sorumluluğunu üstlenen elektrik mühendislerinin, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde görev, yetki ve yükümlülüklerine ilişkin düzenlemeleri kapsayan Elektrik Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasından dolayı ile YG aboneleri tesislerde EMO tarafından verilen YG Tesislerinde İşletme Sorumluluğu Yetkilendirme Belgesi'ne sahip işletme sorumlusu elektrik mühendisi aranmasından sorumludur.

Sürecek...

1) Kullanım yerini değiştirecek Müşteri, elektrik enerjisi tüketiminden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Yükümlülüklerini yerine getirmeyen Müşteri ile yeni bir sözleşme yapılmaz.
2) Müşterinin özel trafolu olması halinde, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinin 60. maddesi hükmü ve buna ilişkin Şirketçe çıkarılmış uygulama talimatları doğrultusunda sorumlu elektrik mühendisi ile işletme sorumluluğu hizmet sözleşmesi imzalar ve bu sözleşmeyi her yıl yenileyerek Şirkete ibraz eder. Aksi takdirde, Müşterinin elektriği kesilir.
3) Müşterinin özel trafodan beslenmesi...

GEDİZ Elektrik Dağıtım A.Ş. İzmir İl Müdürlüğü ile YG aboneleri arasında imzalanan **Yüksek Gerilim Elektrik Enerjisi Satışına İlişkin Perakende Satış Sözleşmesinin ilgili bölümü**